

eens een nadeeligen invloed kan hebben. Een intens doorsnuffelen van een gebied, met stilstaan bij ieder nest, het hanteeren, misschien zelfs wegen en meten van de eieren verstoort menig broedsel en wijst maar al te dikwijls den weg aan nestverstoorders, zoowel menschen als dieren. Zeer veel vogels laten nog al gauw hun nest met eieren in den steek, wanneer ze plotseling verontrust worden.

Wij moeten hier trachten naar den gulden middenweg. Voor jeugdige en beginnende vogelaars heeft het zoeken, vinden en aanschouwen van nesten een zeer groote bekoring. Die bekoring heb ik gevoeld, zoolang ik mij kan herinneren, dus van vierjarig jongetje af. Maar even lang heb ik het vogelnest beschouwd als iets van innige ontroering en onaantastbaarheid en nog altijd gevoel ik bij het vinden van een vogelnest de plicht, om het zoo spoedig mogelijk weer te verlaten. In ons vogelrijk Kennemerland zien we menig nest zoo maar en passant, zonder dat we er naar behoeften te zoeken en we passeeren het dan ook. De vogel, die er af vliegt, is voldoende voor de identificatie en dan weten we meteen ook wel, of er reden bestaat voor nader onderzoek of niet. Meestal niet. En als we eenmaal het nest weten te liggen dan vinden we ook wel een plekje in de omgeving, waar we het vogelhuisshouden kunnen bespieden zonder het te verontrusten. De meerdere of mindere schuwheid van de vogels is vaak een individueele eigenschap, sommige laten zich niet storen door een school vol kinderen, andere zijn direct ontmoedigd. Ik denk hierbij aan de kneu van Aelbertsberg, die nestelde in een hoek van het schoolpad, waar vier keer op een dag horderd fietsen passeerden, die dikwijls genoeg het boompje aanreden. Toch zijn de jonge kneutjes veilig en wel uitgevlogen. Maar zoo zijn ze lang niet allemaal. Wij moeten dus niet meer nesten zoeken dan noodig is en bij het controleeren en ook bij het fotografeeren van nesten met de grootst mogelijke omzichtigheid te werk gaan. De vogels zijn er in de eerste plaats om henzelfen, in de tweede plaats als bron van genot voor de menschheid, in de derde plaats als voorwerp van studie en studie mag in dit geval niet getroffen worden, door de blaam, dat zij haar voorwerp vernietigt. Wij kunnen de doctoren Pluizer en Cyfer niet missen, maar zij mogen Windekind niet hinderen. T.

Late Boerenzwaluwen in 1926. — Tegen half October zijn meestal de boerenzwaluwen verdwenen. Enkele late doortrekkers zien we dan nog wel, voornamelijk langs de kust, in het laatst van Trekmaand zijn ze al zeldzamer, terwijl Nov. vogels werkelijk te tellen zijn. Dit jaar (1926) zagen we op 27 Oct. nog drie doortrekkers langs het strand bij IJmuiden, terwijl er op 13 Nov. zich één enkel vertoonde bij Naarden. Op 3 Dec. zag ik van uit de tram twee boerenzwaluwen, jagend boven de Amsterdamsche vaart tusschen Sloterdijk en Halfweg, terwijl op 22 Dec. A. de Lorm er twee waarnam op dezelfde plaats.

Uit het zuiden van Engeland komen bijna elk jaar berichten van December-zwaluwen. In het Noorden van Engeland vertoonen ze zich echter zoogoed als nooit in de wintermaanden. Daarom is het bericht van de „Berwicksche Naturalist Club” wel interessant.

Omstreeks midden Dec. 1925 werd nabij Goldstream een zwaluw gezien, die herhaaldelijk neerschoot naar een rioolrooster. Daaronder zat een andere zwaluw (jong?) opgesloten, waarschijnlijk door een afvoerbuys daarin gevallen. Hoe lang deze zwaluw daar al gevangen zat, of gevoerd werd door z'n kameraad, of wat waarschijnlijker is, door één der ouders is niet bekend, maar dat moet zeker reeds een paar maanden geweest zijn.

April, 1927.

JAN P. STRIJOS.

Vroege lijster. — Gistermorgen 25 April 1927 te omstreeks 11 uur, reed ik per rijwiel in de buurtschap Schependom onder de gemeente Borculo. Mijn aandacht werd getrokken door een eigenaardig gepiep als van een jonge vogel die gevoederd werd. Ik steeg af en bemerkte op een houthoop staande op het erf van de boerderij Pagenboom een jonge vogel, zijnde een jonge Mistellijster. Om mij te overtuigen, dat ik mij niet vergiste nam ik een stok en trok de jonge vogel naar mij toe, hetgeen het diertje toeliet, aangezien het blijkbaar leed van de koude. (Het was regenachtig weer, gepaard met hagelbuien.) Nadat ik mij overtuigd had met een jonge vogel te hebben te doen, wachtte ik eenige oogenblikken en bemerkte dat het diertje door de ouders werd gevoed. Zoodat een vergissing beslist uitgesloten is. Is dit niet abnormaal vroeg? Wellicht stelt u hierin belang, redenen waarom ik u dit meld.

Vorig jaar heb ik hier waargenomen een Zwarte Rat, die door een Hermelijn gegrepen werd en verscheurd, benevens een Wulp, die in een dennenboomtop zat. Nimmer heb ik zoo iets eerder ontdekt.

Borculo.

J. KUNST, Gemeenteveldwachter.

Onze Aalscholvers. — In de onlangs verschenen aflevering van *Ardea*, tijdschrift der Nederlandsche Ornithologische Vereeniging (Jaargang XVI, afl. 1) geeft de heer G. A. Brouwer de resultaten van zijn onderzoek aangaande het voorkomen van de Aalscholvers in Nederland. Hij komt tot de conclusie, dat deze prachtige, belangwekkende en onderhoudende vogel in ons land zijn ondergang tegemoet gaat. Bedroeg hun aantal in 1919 nog ruim 3000 paren, thans is dat reeds geslonken tot beneden de duizend. De vogels worden letterlijk te vuur en te zwaard verdeeld. De vestiging te Berkenwoude telde in 1925 over de duizend nesten; in 1926 waren er nog 5. Van het huis ten Donck zijn ze alle verdwenen. Ook de beroemde vestiging bij Lekkerkerk, een van de schoonste dierenlandschappen ter wereld, is gedaald van 1500 in 1919 tot 130 in 1926. Thans bestaat er in ons land nog slechts één groote aalscholver vestiging en wel bij Wanneperveen, aan de Giethoornsche plassen. Zij telde in 1926 tusschen de vierhonderd en vijfhonderd nesten. Bij Rumpst in de Betuwe was een aalscholverbosch met 300 nesten. Dan volgt Kruisland met 190 nesten, Lekkerkerk met 130, Gaasterland, Huize Rys met 40, Vught met een kleine twintig. De Biesbosch met zeventien, Berkenwoude met 5, Asperen met 3 of 4 en misschien nog een enkele op het Zwanewater. Dat is alles, en wie weet wat er nu nog weer gebeurt.

Het komt ons voor, dat hier de Vereeniging tot Behoud van Natuurmonumenten met alle kracht moet ingrijpen en dat ieder vogelvriend en ieder die ons heerlijk, oorspronkelijk Nederlandsch landschap waardeert, haar naar vermogen moet bijstaan, om te verhoeden, dat ons land beroofd wordt van een van zijn belangrijkste bewoners. JAC. P. THUSSE.

De Nijverheid en het Nationaal Park. — Ieder bezoeker van St. Moritz kent natuurlijk den stuwdam in de Inn beneden het Meer, juist aan het begin van de Innschlucht, den dam, die waterkracht omzet in electricische energie. Hij stoort er een beetje, maar in onze oogen al niet meer buitengewoon erg. Maar ik zou Tyndall en Ruskin er wel eens over willen hooren. Deze dam is de eerste van veel dergelijk gedoe in het Engadin en omgeving. Bovenop de Bernina hebben het Zwarte en het Witte Meer er aan moeten gelooven en sinds eenige jaren is een concessie-aanvraag in behandeling over de electrificatie van de Silser-See.

Thans komt in het Jaarverslag van den Zwitserschen Bond voor Natuurbescherming (*Schweizerische Blätter für Naturschutz*. Jahrgang II Heft II, pag. 39) het bericht, dat er een concessie-aanvraag is ingekomen, om het heele Engadin onder water te zetten en een tweede tot stichting van een electriciteitsbedrijf Beneden-Engadin. De eerste concessie zullen we voorloopig laten rusten. De tweede komt hierop neer, dat er een stuwdam gebouwd zal worden bij Scanfs, een tweede bij Zernez, een derde aan de samenvloeiing van Spöl en Ofenbach, een vierde bij Guarda. Bovendien zou de hoogvlakte aan den top van den Munt-Baseglia ingericht worden tot een hoog-reservoir. Die hoogvlakte heet Macun, er liggen een paar meertjes in en langs den zuidrand heb je dat aardige strookje eeuwige sneeuw van de kruin van den Munt Baseglia. Die meertjes hebben hun afloopen door aanvankelijk flauw hellend, drassig en steenig gebied met een weelde van alpenbloemen. Ofschoon Macun niet in het Nationalpark zelve ligt, vormt het toch een der belangrijkste schoonheden van het gebied. Spöl en Ofenbach liggen wel in het Nationalpark, vormen een voornaam gedeelte er van.

Nadere bijzonderheden omtrent de grootte en de diepte van de stuwmeren ontbreken nog. Alleen zien we, dat het meer bij Scanfs 25 h.a. groot zal worden. Het Ofenbachmeer zou zeker veel grooter worden en een groot deel van het Nationalpark wegvagen. Zoodra we de kaarten van de plannen in handen krijgen kunnen we nagaan hoezeer het landschap wordt geschonden. Het zou nog kunnen meevallen.

Maar dit staat vast: het Zwitsersche Nationalpark is niet veilig. Het is door den Bond *gehuurd* van de gemeenten Zernez en Schuls en diezelfde gemeenten kunnen hun gronden